

Forsømmelse, som her er Tale om i aandelig Henseende? Det er jo vist, at saasnart Forældre vitterligt mishandle eller legemligt forsømme deres Børn i den Grad, at det bliver lig en Mishandling, saa skrider den verdslige Magt ind og søger at afvende det; men er dette en Kjendsgjerning, og erkjende vi den verdslige Magters Indsriden for her at være rigtig, saa maae vi ogsaa billige dens Indsriden, hvor det gjælder om at afvende Børnens Forsømmelse i aandelig Henseende, idet vi indrømme, at denne er langt større end Forsømmelse i legemlig Henseende. Jeg troer derfor, at det vil være muligt under en samtidig Forandring i Skoleundervisningen og Skoleordningen i det Hele at forandre det nuværende Mulcysystem saaledes, at det Hæderfulde, som i dette Dieblik hviler paa samme, for en stor Deel spinder bort. — Der er foreslaaet andre Midler mod Skoleforsømmelser; det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgfreds (N. Jensen) har saaledes foreslaaet Arrest. Jeg maa dog dertil bemærke, at Arrest virkelig i een Retning falder ligesaa trykkende, ja meget mere trykkende, paa den fattige end de 3 §, thi den fattige Familie er sandelig langt mindre tjent med, at Familienfaderen bliver ført i Arrest, end at han dømmes i en Mulct paa 3 til 6 §. Vi støde her ved dette Forhold altid til en vis Grænse paa en Banftelighed, som vi ikke saaledes kunne bortrydde, og hvor det ene Trængselmidde, naar det skal gjenneføres paa den Maade, at man kommer til en vis Overflighed, er ligesaa sørgeligt i sine Følger som det andet. Forøvrigt staae vi jo netop nu paa det Punkt, at, forsaavidt Skolemulcterne ikke blive betalte, blive de Bedkommende førte i Arrest. Ganske vist er der foruden de Forsømmelser, der fremkomme — jeg kunde fristes til at sige — af Næringstrang og Næringsstraf, en Række Forsømmelser fra de velhavende Folks Børns Side, men ogsaa her troer jeg, at vi maae indrømme og erkjende, at disse Forsømmelser for en stor Deel ere en Følge af Skoleordningens Mangelfuldhed, og jeg tvivler om, at vi ved en Skærpselse i Mulctbestemmelserne for de velstaaende Familiers Børn ville opnaae at fjerne denne Skoleforsømmelse paa en tilfredsstillende

Maade. Men saa længe vi ikke faae Skoleundervisningen anderledes, end den er, saa at de Børn, der ere flittige til Skolegang, blive frie for at lide under de dovre eller forsømmelige Børns uregelmæssige Skolegang, faae vi ikke nogen velordnet Skolegang. Det er jo klart, at naar en Klasse bestaaer af 40 Børn, og deraf de 16 forsømme hver anden eller tredje Dag, saa blive de 24, der gaae i Skole, i en ganske utilbørlig Grad holdte tilbage for disse forsømmelige Børns Skyld, og dette fører med sig, at de, der have ladet deres Børn gaae flittigt i Skole, komme til det Resultat, at det dog er en høist mangelfuld Skolegang. Men hvor ligger saa Skylden? Skylden ligger ikke deri, at Skolen ikke skulde være istand til at bringe Børnene videre, men deri, at det hele Apparat, saaledes som det er formet i dette Dieblik, medfører, at det ene Barn holder det andet tilbage. Dette Forhold vilde i mine Tanker kunne ordnes paa en langt mere tilfredsstillende Maade, naar man omordnede Skolevæsenet, og jeg troer ikke, at det vil være muligt at opnaae Noget, der i Virkeligheden fjerner os fra de Ulemper, som Skoletvungen i dette Dieblik fører med sig, naar vi ikke samtidigt dermed gaae et Skridt videre. — Hvad Slapheden af Tilsynet med Skolegangen angaaer, saa troer jeg, at jeg tør tale lidt af Erfaring i den Henseende. Der er muligvis i mange Communer en vis Tilbøielighed til i den Henseende at være meget overbærende. Derfor Communalbestyrelsen, der hidtil har haft denne Sag ihænde, staae Consequenterne af Alt, hvad jeg nys har tilladt mig at nævne, saa levende og tydeligt for Die, at det bliver meget vanskeligt for den at bringe det, som er den strenge Lovbestemmelse, i Overeensstemmelse med det, som Nødvendigheden byder, og — jeg havde nær sagt — det moralste Tryk og det Nødvendige ligeoverfor mange af de forsømmelige Børns Forældre. Naar vi gaae til at gjenemsee Listerne, ville vi finde, at de meget forsømmelige Børn som oftest enten ere de meget fattige Børn, eller at de ere Børn af dem, der i højeste Grad ere stødsløse, af Forældre, der ikke have Interesse for, at deres Børn undervises, og der staaer det, troer jeg, temmelig klart for de Bed-